

2025-10-03

Jämställdhetsmyndigheten

info@jamstalldhetsmyndigheten.se

Diarienummer: 25/00715

Landsbygds- och

infrastrukturdepartementet

li.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till

li.rul.remissvar@regeringskansliet.se

Diarienummer LI2025/01327

JÄMSTÄLLDHETSMYNDIGHETENS REMISSVAR PÅ DELBETÄNKANDET ÖKAD TYDLIGHET, STÄRKT SAMVERKAN – FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR FRAMTIDENS UTVECKLINGSPOLITIK (SOU 2025:85)

Sammanfattning

Jämställdhetsmyndigheten lämnar följande medskick till utredningens fortsatta arbete:

- Inkludera jämställdhetsperspektivet på ett tydligare sätt.
- Jämställdhet är en förutsättning för att uppnå en hållbar regional utveckling och landsbygdsutveckling och ta tillvara hela landets resurser och potential.
- Regional utveckling, landsbygd och jämställdhet är tvärsektoriella politikområden. Det finns en potential för samordningsvinster som kan gynna samtliga områden.
- Jämställdhet bör integreras i styrning, uppföljning och utvärdering av regionala program och insatser. Könsuppdelad statistik och analyser behöver utvecklas och användas.
- Samordningsvinster kan göras om arbetet med regionala utvecklingsprogram och strategier på ett tydligare sätt kopplas samman med de länsstrategier för jämställdhet som länsstyrelserna har i uppdrag att ta fram och samordna.
- Uppdragen till ansvariga myndigheter, bland annat länsstyrelserna och Tillväxtverket, respektive regionerna behöver spegla varandra för att stärka förutsättningarna för samverkan.

Närmare om Jämställdhetsmyndighetens inspel

Alla människor ska kunna känna trygghet och delaktighet, påverka sin livsmiljö, forma sina liv samt få tillgång till utvecklingsresurser utifrån sina förutsättningar oavsett var i landet man bor. Hållbarhet, vilket inkluderar jämställdhet, är betydelsefullt i genomförandet av den regionala utvecklingspolitiken.¹ Den nuvarande nationella strategin lyfter strategiska områden som alla har bäring på jämställdhet, såsom kompetensförsörjning, företagande, innovation och tillgänglighet.² Bristen på

¹ Budgetpropositionen 2025, utgiftsområde 19 Regional utvecklingspolitik.

² Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030, Skr. 2020/21:133.

jämställdhet i regional utvecklingspolitik har diskuterats sedan tidigt 1990-tal, i utredningar, forskning och rapporter från myndigheter.³

Jämställdhetsmyndigheten har tidigare lyft att målet om att ”Kvinnor och män ska också ha samma förutsättningar att nå inflytande i det regionala utvecklingsarbetet och få tillgång till utvecklingsresurser” kan förtydligas. Idag finns till exempel olika uppfattningar kring vad en jämställd fördelning av företagsstöd innebär, som sällan faller inom intervallet 40–60 procent till kvinnor eller män, utan ibland motsvarar andelen kvinnor som har sökt eller verkar i branschen.⁴

Jämställdhetsmyndigheten har analyserat regionala utvecklingsstrategier (RUS) ur ett jämställdhetsperspektiv. Ett flertal utvecklingsstrategier saknar systematiska nulägesbeskrivningar av regionala könsmonster, vilket försvårar möjligheten till analyser av hur dessa kan bidra till jämställdhet. Jämställdhetsperspektivet behöver också vara tydligare i uppföljningen av det regionala utvecklingsarbetet. Det gäller användandet av könsuppdelad statistik och jämställdhetsanalyser i bred bemärkelse. Jämställdhetsmyndigheten har tidigare pekat på att uppföljningen av de offentliga företagsstöden, inklusive regionala sådana, behöver utvecklas.⁵ Hur den regionala utvecklingspolitiken formuleras påverkar jämställdheten på flera sätt. Bland annat har undersökningar visat att hur uppdrag, villkor, utlysningar och finansieringserbjudanden utformas påverkar möjligheterna för kvinnor och män att ta del av utvecklingsresurser.⁶ Tillväxtverkets roll är viktig och hur de arbetar med jämställdhetsintegrering och stöd till regionerna, har stor betydelse för ett bredare genomslag. Tillväxtverkets uppdrag att stödja regionalt jämställdhetsarbete behöver förtydligas.

Ett tydligare jämställdhetsperspektiv i den regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitiken krävs för en hållbar utveckling i bred bemärkelse.

Samordningsvinster kan göras om arbetet med regionala utvecklingsprogram och strategier på ett tydligare sätt kopplas samman med de länsstrategier för jämställdhet som länsstyrelserna har i uppdrag att ta fram. Länsstrategierna tar utgångspunkt i de jämställdhetspolitiska målen och regionala problembilder. Regeringen har pekat ut några prioriterade områden:

- ekonomisk jämställdhet, inklusive den könssegregerade arbetsmarknaden
- utrikes födda kvinnors etablering på arbetsmarknaden
- jämställdhetsintegrering inom civil beredskap.⁷

Länsstyrelserna har en betydelsefull roll i samordningen av den nationella jämställdhetspolitiken på regional nivå. De verkar för att nationella mål får genomslag i länet genom att arbeta sektorsövergripande och främja samverkan mellan kommuner, regioner, statliga myndigheter och andra relevanta aktörer i länet, samt följa upp arbetet.

³ Till exempel Line Säll (2014) Regionalpolitikens diskursiva grunder och gränser - Om politik, makt och kunskap i det regionala samhällsbyggandet.

⁴ Jämställdhetsmyndigheten (2024) Regionala företagsstöd och kvinnors företagande, Underlagsrapport 2024:4.

⁵ Ibid.

⁶ Till exempel Malmström och Wincent (2021) Offentlig finansiering av företagande ur ett jämställdhetsperspektiv, Bilaga 2 till Jämställdhetsmyndighetens rapport 2022:2.

⁷ Jämställdhetsmyndighetens Rapport 2025:8 Länsstrategier med kraft att driva utvecklingen.

De nya länsstrategierna för jämställdhetsintegrering 2024–2027, framtagna med stöd av Jämställdhetsmyndigheten, ger ett omfattande kunskapsunderlag som har potential att tydligare kopplas till den regionala utvecklingspolitiken. Arbetet kan stärkas om dessa processer samordnas i större utsträckning. Uppdragen till ansvariga myndigheter, bland annat länsstyrelserna och Tillväxtverket, respektive regionerna behöver spegla varandra för att stärka förutsättningarna för samverkan. Jämställdhetsintegrering som huvudsaklig strategi för att uppnå det jämställdhetspolitiska målet - att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv - innebär att jämställdhetspolitiken till stor del ska förverkligas inom ramen för andra politikområden. Beslut och åtgärder inom olika politikområden behöver underlätta och stödja utvecklingen mot ett jämställt samhälle. Det innebär att förslag och beslut måste analyseras ur ett jämställdhetsperspektiv för att klargöra möjliga konsekvenser för kvinnor respektive män.

Jämställdhetsmyndigheten ser fram emot fortsatt dialog med SVESAM-utredningen i det återstående arbetet.

För Jämställdhetsmyndigheten

Peter Vikström
Avdelningschef

Maria Skalin Alströmer
Strategisk rådgivare

I ärendets slutliga handläggning har enhetscheferna Line Säll och Jens Sandahl deltagit.